FINBRUKENS

mjukpappersprodukter

Servietter *Näsdukar*
Dukar *Lakan*
Handdukar *Hushållsrullar*

Numera oumbärliga i hemmet och vid utflykter

Sthlm 1945, Klara Civiltryckeri AB 456275

SVENSK FISKERI TIDSKRIFT

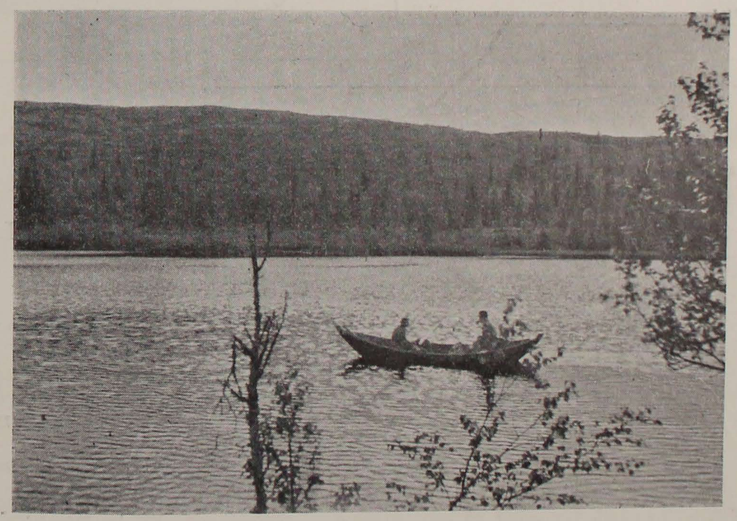

Drevsjön i Dalafjällen.

Nr 8 **Augusti 1945** **54:e årg.**

Pris 60 öre.

Jakt - Sport - Fiske

A.-B. Georg A. Bastman

H. M. Konungens Hovleverantör

Nybrogatan 1, Stockholm

Tel. 62 52 36, 60 30 59

GODA *grejor ge* **GOD FISK**

Fullt utbyte av fisket eller jakten får man först med perfekt utrustning. Rekvirera vår nya katalog som innehåller mängder av goda tips för jakt, fiske o. sport.

Hällz

HÄLLS AKTIEBOLAG, FALUN

Var god sänd mig Er nya katalog.

Namn: .....

Adress: ..... F.T.

FALU-ÄTTIKA

STORA KOPPARBERGS BERGSLAGS AKTIEBOLAG

Bort med alla mörka och kalla kök. Bekläd väggar och tak med Ljusne Board, så blir köket som nytt — varmt, ljust och lätt att arbeta i. Ljusne Boardplattorna kunna målas, laseras o. s. v. De säljas av brädgårdar, trävaru- och järnhandlare över hela landet.

LJUSNE BOARD

LJUSNE-WOXNA AKTIEBOLAG • LJUSNE

SVENSK

FISKERI TIDSKRIFT

ORGAN FÖR SVENSKA FISKEVÅRDSFÖRBUNDET
och
INSJÖFISKARENA

REDAKTÖR OCH ANSVARIG UTGIVARE: B. TÄGTSTRÖM

FÖR INSJÖFISKARENA: OMBUDSMANNEN

N:r 8 Årgång 54 — Upplysningar om expedition och prenumeration m. m. å sista sidan. — Aug. 1945

UR INNEHALLET:

Ny jordbruksminister av O. — *Laxöringrominsamlingen i Övre Norrland* av Kurt E. Fries. — *Hur fiskrom vitnar* av Arne Lindroth. — *Udsætning af Laks og Ørred* av C. W. Otterstrøm. — *Vid rännstupet* av Hans Lidman. — *In memoriam* av Nils Eckerbom. — *Konservfabrik för strömming* av A. — INSJÖFISKAREN: *Ombudsmannaexp. har ordet.* — *Detterns gösodling* av Anders *Sahlback.* — *Glimtar från Vänern* av Karl Isaksson. — *Brev till Insjöfiskaren* av Karl Vallin. — *Gösodling* av E. Gustavsson. — *Isförvaringsplatser* av O. — *Pristävlan.* — *Fiskaren Karl Sundkvist* av Omb. — *Vätterns fiskareförbunds årsmöte.* — *Västerås fiskeriförenings årsmöte* av H. W. *Föreningsnytt.* — *I korta drag.* — Omslagsbild: *Drevsjön i Dalafjällen.*

Med detta nummer medföljer som bilaga ett inbetalningskort för prenumeration av Svensk Fiskeri Tidskrift.

Ny jordbruksminister.

Under en tid av betryckt läge för vårt insjöfiske åren 1938—39 och 40, har vi haft den stora lyckan att i spetsen för det departement som handhar landets fiskeriärenden stått ett statsråd, utgången ur den jordbrukande befolkningens led, som med blick för de mest trängande behoven aldrig tvekat att sträcka fisket en hjälpande hand när så behöfts.

När det svenska insjöfiskets organisationer började sin verksamhet åren 1937, (S.I.C.) och 1939 S.I.F. u.p.a.) måste det oförbehållsamt erkännas att hade icke stöd kunnat erhållas från statsmakterna så icke hade det enskilda initiativet räckt till att föra fram saken så långt som nu blivit fallet. Visserligen har kristiden och dess kommissioner i mycket stor utsträckning neutraliserat det stöd som erhållits men å andra sidan har också förnyad hjälp erhållits med tillrättaläggande av de största missgreppen.

Detta torde till stor del vara statsrådet Person-Bramstorp förtjänst att fiskerinäringen och i detta fall insjöfisket fått stöd under de gångna brydsamma åren vartill fiskets utövare, om de rätt fattat de åtgärder som utförts, ha all orsak att vara tacksamma för.

För insjöfisket kan ombyte av jordbruksminister ha stor betydelse då samarbetet mellan å ena sidan statsmakterna, å andra sidan fiskeriintresset är av största betydelse för detta fiskes utveckling i jämnbredd med de övriga stora intressena inom fiskerinäringen i vårt land.

Laxöringrominsamlingen i Övre Norrland.

Ett förslag till frågans lösning.

Av *Kurt E. Fries.*

Som känt är, för de flesta personer, som äro intresserade av vårdandet av Sveriges alltmer utpinade laxöringsbestånd, så har under sista årtiondena anskaffandet av avelsrom berett allt större svårigheter. Större mängder rom av »dansk insjööring» har därför importerats. (Finns det för övrigt någon inhemsk dansk insjölaxöringstam?) Utplanteringen av yngel ur nämnda rom har i en del fall lämnat påvisbara resultat, men i det stora hela kan man nog anse att de varit mer eller mindre misslyckade. Kläckningen av den danska rommen har, trots att rommen importerats i ögonpunktsstadiet, i många fiskodlingsanstalter gått dåligt. Studerar man närmare det yngel, som erhållits ur rommen, så verkar detta i många fall synnerligen »slabbigt» och löst i konsistensen samt livlöst. Avkomman efter den inhemska laxöringen verkar betydligt piggare och är mer fast i hullet. Dessutom torde vara diskutabelt huru pass stor förmåga den danska insjööringen har att acklimatisera sig här i Norra Sverige.

Här inom Västerbottens län har liksom inom de flesta andra norrlandslänen — Norrbotten, Jämtland m. fl. — insamlandet av avelsrom lämnat dåligt utbyte under en lång tid, trots att stora ansträngningar gjorts från fiskeritjänstemännens m. fl. intresserade personers sida för lösandet av denna fråga. Ganska kraftiga laxöringsbestånd finnas nog fortfarande på en del håll inom de nämnda länen och då framför allt inom de otillgängliga delarna av de egentliga fjällområdena, men insamlandet av rom från dessa bestånd ställa sig med nuvarande organisation m. m. mycket dyrbar och svår. Att ett krafttag *måste* tagas och tagas omedelbart för lösandet av denna för Sveriges laxöringstam mycket vitala fråga är odiskutabelt. Svårigheter äro till för att övervinnas och med god vilja och med blicken riktad framåt skall nog en lösning ernås.

De vidsynta synpunkter som Statsrådet Person-Bramstorp haft på fisket har varit desamma som han haft på jordbruket. Där stöd behöft givas har också stöd utgått, för att en näring skulle kunna bibehållas livskraftig och icke dö bort. Det läge som explv. insjöfisket hade 1939, då det helt låg i händerna på det privata fiskhandelsintresset var sannerligen icke uppbyggligt. Att fiskets utövare själva i första hand vill bestämma över sina produkter är ju ganska mänskligt men ses naturligtvis inte med blida ögon av dem som sedan gammalt ansett sig ha bestämmanderätten över fiskutbytet. Så vitt vi har kunnat förstå har Person-Bramstorp också sökt att finna utjämning mellan å ena sidan de konsument-kooperativa och å andra sidan de producent-kooperativa synpunkterna vilka för närvarande är de som mest gör sig påminda inom vår fiskerinäring.

Värdet av en yrkesman på posten som jordbruksminister kan icke överskattas, är han därtill fiskeriintresserad kan man nog inte för närvarande komma till bättre resultat för fiskets del. Frågan är dock om inte fiskets problem snart är av den storleksordningen, att det tarvar om inte ett särskilt departement en särskild avdelning inom jordbruksdepartementet. Vi vågar uttrycka den förhoppningen att den nye jordbruksministern skall vara lika vidsynt som sin föregångare för fiskets önskemål.

O.

Undertecknad får härmed till diskussion framlägga ett förslag till frågans lösning.

Som jag tidigare i min artikel nämnt så finnas fortfarande på en del håll inom fjälltrakterna sjöar med skapliga bestånd av enbart eller i huvudsak laxöring, som antingen leker i sjöarnas till — eller avlopp eller ute i dessa. Denna uppgift att laxöringen skulle leka i själva sjöarna — alltså i mer eller mindre stillastående vatten synes kanhända en del personer anmärkningsvärt. Att så emellertid är fallet har jag flera ovedersägliga bevis på från Västerbottens fjällvärld. En del av dessa sjöar ligga emellertid synnerligen illa till och att vistas där under en längre tid på hösten i och för rominsamling, ofta utan tillstymmelse till annan bostad än tält är synnerligen påfrestande, då det ibland brukar draga ut på tiden till i början eller mitten av november innan avelsfisket kan avslutas. I dessa sjöar bedrives emellertid jämsides med avelsfisket i en del fall ett ganska betydande fiske av såväl nomadiserande lappar som av den bofasta fjällbefolkningen för husbehov och avsalu. Fisken saltas i kaggar och köres på snöföre eller klövjas ner till bygden. Emedan ju i varje fall vi här i Västerbotten försökt följa den principen att en del av den ur avelsrom erhållna yngelmängden återinsättes i det vatten varifrån rommen insamlats, så har det under dessa yngeltransporter — ofta ända fram i juli månad — varit synnerligt besvärligt att få fram ynglet i levnadsdugligt skick.

Som jag för egen del anser det vara en mycket betydelsefull fråga att få fram nödiga mängder laxöringrom till fiskodlingsanstalterna för kläckning, så anser jag att det enda sättet vore att någon av dessa sjöar, som ju helt ligger på Kronans mark och där således intet krångel kan uppstå med andra fiskerättsinnehavare, *avsättes till avelsfiskesjöar.* Alltså, det enda riktiga vore att *allt* fiske — undantagandes avelsfiske — bleve förbjudet i sjöarna. Nomadiserande lappar skulle emellertid ha rätt att på krok få ta sin »kokfisk» där. Men — invänder någon — det vore ju slöseri att låta hela sjöar ligga praktiskt taget »outnyttjade». Är det emellertid inte bättre, att ett fåtal sjöar lämnar obetydlig avkastning i form av fisk och i stället gör det i form av rom, än att, som nu är fallet, stora sjöarealer och rinnande vatten inte producera den fiskmängd, som de kunna, på grund av att fiskbeståndet och särskilt laxöringbeståndet är så utarmat, att det inte tillgodogör sig den tillgängliga fiskfödan. Jag har tänkt mig, att — sedan lämpliga sjöar avsatts — enklare kojor uppfördes vid dem, om sådana ej finnas tidigare, och sedan, när tiden för avelsfiskets början närmade sig, några man, synnerligen utvalt och lämpligt folk, anställdes att sköta fisket och rominsamlingen. All efter aveln oskadad fisk skall återutsläppas i vattnet. De anställda skola ha så bra betalt, att de ej lockas att stjäla fisk för insaltning. Skadad och död fisk skall tillvaratagas och saltas men säljas på auktion och inkomsten av den ingår som delavgift till de anställdas löner. »Men detta blir mycket dyrt», invänder någon. Kanske, men betänk hur mycket pengar som nu lägges ned på insamling av rom med ett flertal olika fiskelag varje höst samt i inköp av ögonpunktad dansk insjööring. För den senare betalades i höstas av undertecknad 7 kr./1.000 st. Om man kalkylerar med en insamling av 300.000 öringsrom på en höst inom enbart Västerbotten så skulle dessa utgöra ett värde av minst 2.100 kr. Även om kostnaden för arbetskraften vid insamlingen, transporter m. m. skulle uppgå till 12—1.500 kr. på en höst på ett lag av två man så skulle det hela bära sig. Vid utväljandet av lämpliga »avelssjöar» bör hänsyn tagas till om befolkningen av gammalt där brukat bedriva fiske för husbehov eller avsalu av mer *betydande* omfattning. Ävenså bör uppmärksamheten vara riktad på frågan huruvida sjöarna och de rinnande vattendragen med all sannolikhet komma att beröras av regleringsföretag inom en nära framtid. Skulle det förresten vara obilligt att frågan om hurvida några en-

Hur fiskrom vitnar.

Det är praxis inom fiskodlingsverksamheten att betrakta vita romkorn som döda och vitnande romkorn i ett parti uppfattas som tecken på inträdande dödlighet. Det torde fördenskull kunna vara av intresse att närmare belysa vad som egentligen sker, när ett romkorn vitnar och under vilka betingelser detta inträffar.

Ett svält romkorn (se fig.) består ytterst av äggskalet, som är genomträngligt för vatten och salter. Därinnanför befinner sig en vätska, i vilken ligger gulan, på vars yta grodden eller fiskembryot intar en större eller (som på fig.) mindre plats alltefter utvecklingsgraden. Den av embryovävnad på tidigare utvecklingsstadier icke täckta delen av gulan avgränsas utåt av en tunn hinna, som är helt ogenomtränglig även för vatten. Gulans äggviteämnen äro klara och genomskinliga tack vare det förhållandet, att gulan håller en viss, tämligen hög saltkoncentration, vilket är möjligt tack vare gulehinnans ogenomtränglighet.

Gäddägg på tidigt utvecklingsstadium.

Krossar man ett fiskägg, ser man den klara gulan förvandla sig till en seg, ogenomskinlig massa. Då båda ägghinnorna här brustit, går gulans salter ut i omgivande vatten, saltkoncentrationen i gulesubstansen blir för låg och vissa äggviteämnen koagulera, bli ogenomskinliga. Vitnandet hos ett fiskägg beror alltså på att dess gula förlorar salter och detta förutsätter skador på gulans hölje; det yttre äggskalet däremot är även som oskadat genomträngligt. Om således ett ägg får en stöt så att gulehöljet brister, vitnar ägget, ehuru äggskalet är helt. Man kan med vissa metoder lätt konstatera, att salthalten i ett vatten stiger, om nyss stötta ägg läggas däri, samtidig som äggen vitna. I detta fall är det primära rent mekaniska skador på gulehinnan och reaktionen — vitnandet — kommer tämligen omedelbart.

Även hos kvävda och hos obefruktade fiskägg undergår gulehinnan småningom förändringar, som göra den genomsläpplig, varvid vitnande inträder. I dessa fall ligger orsaken till vitnandet längre tillbaka i tiden, begynnande kvävning eller utebliven befruktning, och känsligheten för stötar ökar även till dess äggen vitna även utan yttre orsak. Så t. ex. vitna obefruktade gäddägg få dagar efter kramningen, medan laxromen kan ligga obefruktad men klar genom en hel vinter.

I hittills berörda fall har ägget vitnat nästan genast efter det att gulehinnan blivit så skadad att den släpper igenom och ut gulans salter. Det finns emellertid fall, då så icke sker, nämligen om ägget ligger i en saltlösning så stark att jämvikt inträder med saltlösningen i gulan, innan denna blivit så saltfattig, att äggviteämnena koagulera. Detta förhållande kan iakttagas vid gäddodling vid vår östra kust, där de döda äggen stundom förbli klara.

Slutligen skall här förklaras en iakttagelse, som många fiskodlare gjort. Det inträffar ofta, när efter en transport rom skall läggas i lådor eller glas, att den vid ankomsten fina rommen efter en stund visar stark dödlighet. Att denna rom nu visar många på en gång vitnande korn beror icke på en nu plötsligt skedd skada, utan därpå att de icke tidigare kunnat vitna under transporten, ehuru skadan kan vara uppkommen före eller under transporten eller bero på från början dålig beskaffenhet hos ägget. I den tätt packade rommassan under transporten har nämligen vätskemängden varit så liten att utspädningen av de salter som lämnat skadade ägg ej medfört så låg saltkoncentration i gulan, att den koagulerat. Därför vitna dessa ägg först när ytterligare vatten tillföras i samband med rommens inläggning för kläckning.

Arne Lindroth.

staka sjöar inom fjällområdet *helt* undantages från regleringshotet även upptages till diskussion. Som utvecklingen nu ser ut att gå så synes våra svenska sötvattens uppgift i huvudsak vara att driva kraftverk, flottleder o. s. v.

Emedan det gällde att få så starka laxöringstammar som möjligt i avelssjöarna, så anser jag det vara lämpligt att avelsfisket ej bedrives varje år. Alternativt vart annat eller vart tredje år skulle kanske vara lämpligt. På så vis skulle frågan om dyrbara och besvärliga yngeltransporter bortfalla. Laxöringen finge leka ostörd vissa år och på så vis upprätthålla stammen. Skulle det visa sig att fiskbeståndet bleve alltför kraftigt så finge naturligtvis avelsfisket ytterligare intensifieras men risken härför torde vara minimal.

Avslutningsvis skulle jag vilja föreslå att bland de parter, vilka äro intresserade av insamlandet av laxöringrom för fiskodlingsanstalter, Lantbruksstyrelser, Lappväsendet, Hushållningssällskapens Fiskerinämnder, Fiskevårdsföreningar och regleringsföreningar tillsättes en kommitté inom varje län, som finge i uppdrag att skyndsammast möjligt utreda ifrågavarande ärende. Överenskommelse med Länsstyrelserna angående disposition av vissa sjöar m. m. tar ju alltid sin tid. Vid forcerad behandling kunde kanske redan kommande höst frågan vara ordnad. Tiden är synnerligen dyrbar i det här fallet. Skall vårt svenska laxöringbestånd kunna räddas så måste som ovan sagts ett krafttag tagas och tagas omedelbart. Enbart frågan om rominsamling löser emellertid ej problemet. Uppfödning i yngeldammar har förvisso en mycket stor betydelse, men den saken tycks redan ha blivit uppmärksammad på de flesta håll och anläggandet av större och mindre dammar sker ju på ett flertal ställen.

Udsætning af Laks og Ørred.

I sit Martsnummer indeholder »Svensk Fiskeri Tidskrift» en hel Række Artikler vedrørende Emner, der har min særlige Interesse. Med Redaktionens Tilladelse vil jeg gerne knytte nogle Bemærkninger til dem.

Jeg kan passende begynde med at give Curt Segerstråle Ret i hans Paastand om Ønskeligheden af, at Nordens Fiskerifolk kunde faa god Lejlighed til at udveksle Erfaringer. Segerstråle tænker sig som Middel hertil et fællesnordisk Fiskeritidsskrift, altsaa noget i Retning af »Nordisk Tidsskrift for Fiskeri» (1874—1882) og dets Afløser »Nordisk Aarsskrift for Fiskeri» (1883—1887). Tanken er tiltalende; for mig staar det dog som et Spørgsmaal, om ikke det samme kunde opnaas lige saa godt og navnlig billigere gennem et organiseret Samarbejde mellem de bestaaende nordiske Tidsskrifter for Ferskvandsfiskeri, bl. a. paa den Maade, at disse i de andre nordiske Lande havde faste Medarbejdere, som sørgede for Referater af, hvad der

fremkom i deres Hjemland af Interesse for Broderlandene. Curt Segerstråle har sikkert Ret i, at der er Brug for et nordisk Samvirke paa Fiskeriets Omraade.

Foreløbig har vi imidlertid ikke noget fælles Fiskeritidsskrift eller nogen organiseret Samvirken mellem de bestaaende nordiske. Jeg haaber derfor, at man vil forstaa mig ret, naar jeg her tillader mig at fremkomme med nedenstaaende. I Danmark er Nedgangen i Lakse- og Ørredbestanden sat tidligere ind end i Sverige, og muligvis har vi derfor gjort visse Erfaringer, som det kan være af Interesse at høre om.

At det for en stor Del er det umaadeholdende Fiskeri, der ødelægger Laksebestanden hos os, nærer jeg ingen Tvivl om; det samme er nok Tilfældet i Sverige, og G. Johanssons Skildring af »Laxfisket i Mörrumsån» viser da ogsaa den gavnlige Virkning af en skrap Fredning.

Bør man frede Nedfaldslaksene? Ossian Olafsson mener, at naar faa Laks leger mere end een Gang, skyldes det simpelthen, at de allerfleste fanges, inden de naar at lege anden Gang. Jeg har ogsaa den Opfattelse, at det ikke er Laksens Natur kun at lege een Gang; jeg har faaet den bekræftet derved, at Laks, der er opdrættet i Damme, her kan blive modne ikke blot to og tre, men fire, ja maaske flere Gange „Ferskvandsfiskeribladet", 1934 Nr. 3). Skønt disse Damlaks hver Gang var Genstand for Afstrygning, der dog maa frembyde en Risiko for dem, blev de alligevel modne gentagne Gange. — Laksen burde efter min Mening vare fredet det halve Aar, nemlig fra 1 April til 30 September; Nedfaldslaksene vilde da, i hvert Fald i Danmark, være trukket ud af Vandløbene, inden de — forsultne som de er — fik Lejlighed til at gaa paa Krog; og de tidligt indkomne Blanklaks vilde have mistet Bidelysten inden Fredningstidens Ophør og derfor have Chance for at naa frelst igennem til Legen.

I Danmark er Laksen nu helt forsvundet fra Gudenaaen, der i gamle Dage havde en god Bestand; Laksen leger hos os nu kun i visse vestjydske Aaløb, hvor der er en faatalli Bestand. Derimod har vi endnu mere eller mindre gode Bestande af Havørred (= havslaxöring) knyttet til adskillige Vandløb Landet over. Ogsaa de trues af for stærk Beskatning; den værste Fare er dog nok den omsiggribende Regulering af Vandløbene og Afdræning af lavtliggende Arealer i Forbindelse med Forureninger fra Byer, Mejerier, Kartoffelmelsfabrikker m. m. og Bygning af Kraftstationer. Havørredbestandene søger vi at bevare, eventuelt ophjælpe, ved Udsætning af Yngel og Sættefisk. Det samme vilde vi selvfølgelig gerne gøre med Laksebestandene; det støder imidlertid paa den Vanskelighed, at vi ikke mere hvert Aar kan skaffe befrugtet Rogn af Laks til Klækning.

Udsætning af Yngel har vi allerede i adskillige Aar søgt at foretage rationelt. I 1940 fortalte jeg lidt herom i »Svensk Fiskeri Tidskrift» (Nr. 8). Dansk biologisk Station har (uden Udgift for de fiskeriberettigede) gennemgaaet mange af vore Vandløbssystemer og har klassificeret de enkelte Vandløbsstrækninger efter et allerede i 1927 udarbejdet, men først senere beskrevet System (Beretning XLII, 1937, og XLVII, 1942, fra Den danske biologiske Station). Hver saadan Vandløbsgennemgang er afsluttet med Udarbejdelsen af en Udsætningsplan med Kort over Udsætningsstederne og Angivelse af den for hvertningssted beregnede Udsætningsmængde. Staten stiller som Betingelse for at yde Tilskud til Udsætning, at der foreligger en Udsætningsplan, og at denne saa vidt mulig følges. — Det glædede mig af Jöran Hults Artikel at se, at Embody, Davis og Needham, hvis Arbejder jeg desværre ikke kender, for Yngelens vedkommende pr. Arealenhed benytter lignende Udsætningstal, som Biologisk Station har regnet med. Hidtil har vi her i Danmark ikke følt Trang til at foretage Beregninger af passende Udsætningstal for Sættefiskenes vedkommende af den simple Grund, at saadanne Udsætninger er forholdsvis kostbare, saa at der ikke er megen

Vid rännstupet.

Av *Hans Lidman.*

Det är kväll vid rännstupet. Vattnet forsar och bubblar och kokar — och ibland far några vattenstänk genom kvällsluftens lätta dis. De komma farande ur vattnets kokande häxkittel, än här, än där, liksom spottades de ut av en lekfull näckens kraftiga flöjtblåsarläppar. De gnistra och blänka i halvdunklet, de ge liv åt en sakta blånande högsommarnatt.

Jag sitter uppflugen på en gammal stenkista i väntan på storlaxöringens regelbundet återkommande nattrise. Kistan är mossgrå och murken av ålder, den är ett minne från 1860-talets stora skogsdrivningar, då flottleder byggdes vid de mest avlägsna och svårframkomliga småvatten, då halvtusenåriga furujättar fälldes med dunder och brak, då skogen genljöd av värmlänningars mustiga eder och hästars ekande gny. Och då basvägen kantades av storögda hälsingar, som stodo och gapade av förvåning — tills de en vacker dag själva började köra sitt timmer, bättre och fortare än den mest svärjande värmlänning.

Men den vanvettiga framfarten i milsdjup urskog stannade snart upp. De jättestora skogskojorna försvann under mossa och lav, vattendragens timmerrännor ruttnade och föllo sönder, flottlederna fylldes med bråte. Kvar blevo blott mödosamt uppbyggda stenkistor och rännstupens runda, av tusentals timmerstockar urgrävda höljor. Och laxöringen återfick sina käraste och mest uppskattade tummelplatser,

---

Sandsynlighed for, at nogen skulde føle sig fristet til at besætte et Vandløb af Betydning for stærkt; tillige vil Sættefisk langt bedre end Yngel kunne fordele sig selv i Vandløbet.

Nylig læste jeg Tore Almstedt: Laxyngeldammerna vid Lagan (Skrifter utgivna av Södra Sveriges Fiskeriförening, 1944, Nr 2), hvori der gøres Rede for det nedslaaende Resultat af Udsætningen i Lagan. Ud fra danske Erfaringer vilde jeg være tilbøjelig til at tilskrive uheldigt Valg af Udsætningssteder Skylden. En Gennemgang af hele Lagans Opland med Opstilling af en Udsætningsplan vilde vist være gavnlig. Hvis Turbinerne ved Karsefors og Laholm er moderne, altsaa relativt uskadelige for Unglaksene, skulde det vel være ubetænkeligt at udsætte paa egnede Steder højere oppe i Vandløbet.

Gunnar Svärdson beretter i det righoldige Martsnummer af »Svensk Fiskeri Tidskrift» om en Gentagelse af Turbineforsøgene ved Untra i Dalelven. Da han henviser til, at man i Danmark anbefaler at fiske saa mange som muligt af Blankaalene, før de naar ned til Kraftværkerne, skal jeg bemærke, at det mest praktiske jo vilde være, om Aalene blev taget ved selve Krafværket, hvilket støder paa Vanskeligheden med Erstatningsspørsmaalet — i Danmark som i Sverige. Vore Vandløbsretter savner desværre Kompetence til at ordne saadanne Spørgsmaal; men i eet Tilfælde er der opnaaet en underhaands Ordning, idet Aalene fanges ved det paagældende Kraftværk (Holstebro) faa Meter foran Turbinen. Naturligvis lider Fiskerne længere nede (ved Nissum Fjord) et vist Tab herved; de tilfredsstilles ved, at en Trediedel af Bruttoudbyttet af dette Blankalsfiskeri indbetales til Fiskeridirektoratet, der anvender Beløbet til Støtteforanstaltninger for Fiskeriet i det paagældende Vandomraade.

C. V. Otterstrøm.

där de under vackra sommaraftnar fröjdat månget fiskarhjärta och där de i augustiskymningen bekikats av utterfamiljens lystna och blanka råttögon. Men den tid är icke avlägsen, då även dessa ödemarkens yttersta utposter skola brandskattas på sin vilda, obändiga charm, då flottlederna skola rensas och laxöringen även här skall bli ett av framtidens många omdebatterade naturminnen.

Skymningen faller tätare, skuggorna mörkna. Allt blir så vackert och suddigt mjukt i konturerna — det är bara en vit näckros, som ännu avtecknar sig med full skärpa. Det är en ensam och stor och förunderligt vacker ros, vilken sömndrucken simmar omkring på det svarta vattnet tätt under stenkistans fot, stoltare än den vackraste svan. När fladdermössen söka sig fram ur det murkna dammvirkets gömmor och börja sin vinglande nattjakt runt höljans vatten, då slå de mot rosen, en efter en. Och näckens vita ros återgäldar artigheten — den guppar i vågskvalpet, liksom nickar den förtjust åt norrlandsnattens livliga och uppvaktande kavaljerer.

Ibland gör jag ett vinande kast över det kokande vattnet. Flugorna sugas ned av virvlarna och föras småningom ut i lugnvattnet likt döende sländor. Men öringen rör dem icke — ännu är det för tidigt, ännu är natten alltför ljus. Först mot midnatt skall vakens långa rad börja där nedom ålkistans mossbelupna vägg.

Nedom ålkistan...

Åter tumlar tanken tillbaka till svunna tidsskeden, till tider, då ålkistan var bondens mest givande fångstredskap, då ålfångsterna blevo så stora, att de måste forslas hem på hästryggens specialbyggda klövjesadlar. Då tvister flammade upp för den obetydligaste småsak, då slagsmål och stämningar till tinget hörde till ordningen för dagen.

Här vid rännstupet fanns i urgammal tid en ålkista, kring vilken kiv och osämja alltid stod. Det var en välfångande kista — och den ägdes av en ensam bonde. En gång brann den kistan upp. Det viskades om mordbrand...

Bonden hette Jogan Ersson. Han var storbonde, vars guldkista blev tyngre för var dag som gick. Han förde stort hus — där fanns drängar och pigor och många barn — och han var tolvman vid tingen. Hans ord vägde tungt, det vägdes i glittrande guld.

Den dagen, då Jogan Ersson knöt hymens band med socknens fagraste mö, blev hans guldkista än tyngre. Då blev han också snart bonde till ett nytt stort hemman, och med den gården följde fäbodar, skogar och en välfångande ålkista. Ålkistan låg visserligen djupt in i skogen — men den blev snart Jogan Erssons ögonsten.

Ej långt från Jogan Erssons nyförvärvade ålkista fanns ett litet finntorp, där i tidernas morgon en invandrad Savolaxfinne slagit sig ned, brutit mark, byggt en jordkula och svedjat skogen på finnars sätt. Han frös och svalt, och hans barn dogo av undernäring.

Men ett och annat av barnen överlevde dock svälten, och nu bodde finnens sonson i det lilla lutande pörte, som så småningom restes däruppe i ödemarken. Även han frös och valt, och även hans barn dogo av undernäring. Men han klagade ej, han bad icke ens om hjälp. Hans namn var Mickel Mickelsson.

Men finnen Mickel hade otur. Hans farfar hade råkat bygga sitt torp på den fäbodskog, som Jogan Ersson gifte sig till, och där Ersson och ytterligare ett par bönder hade mulbetesrätt. När finnen började bränna allt större områden för att i den feta askan så svedjeråg och sålunda söka mätta sin hastigt växande barnflock, började bönderna knorra. Intrånget blev för stort, ansåge de, kreaturen blevo utan bete. Och en vacker dag skickades bud till finnen, att han måste sluta med sitt svedjande.

Mickel Mickelsson svarade ingenting. Fick han ej svedja, kunde han ej leva. Och när budet försvunnit, fortsatte han svedjandet som förut. Skogen låg mildjup runt om, nog fanns det mulbete.

Det gick en tid. Men en dag var ålkistans lås uppbrutet och all ål var borta. Jogan Erssons folk måste återvända tomhänta.

Då kom Jogan Ersson själv, ridande på sin häst och iklädd den rikes förnäma kläder. Han träffade finnen mitt i svedjelandet.

— Vet du icke hut, Mickel! röt han röd av ilska. Vågar du trotsa Jogan Erssons påbud?

Mickel Mickelsson svarade ingenting. Han öppnade sällan sin mun. Men han drog ihop sina mongolögon till smala streck, och ansiktet blev brett och hårt, som hugget i sten.

— Svarar du icke, Mickel? Då är det ock du som är tjuven! Då är det du som stulit mina ålar! Tjuv, tjuv...

Jogan Ersson sporrade hästen och rände rakt mot finnen. Som häradets förmögnaste tolvman dömde han själv — gärna verkställde han också själv sina domar.

Då kom en farlig glimt i finnens ögon, det blixtrade av en kniv i den dalande septembersolen, och Jogan Erssons häst föll död till marken med avskuren strupe. I fallet bröt herr Jogan sin arm, och när finnen stod över honom med sin bloddrypande kniv och med ögon, vassa och farliga som den uppretade uvens, ekade hans hjälprop ängsligt över skogen. Men hans dräng hade redan flytt.

Då måste herr Jogan ömkligen bedja om nåd. Han lovade finnen ett stort svedjebruk, och han erbjöd honom halva fångsten i ålkaret under evärdeliga tider, det svor han på, dyrt och heligt — bara hans liv skonades.

Men finnen sänkte icke genast kniven. Han visste, att stormans ord icke var att lita på — men han visste också, att en stor del av kornet var fruset det året. Svälten skulle bli hård under stundande vinter — och magarna hade blivit än fler i hans lilla pörte.

Och så mumlade han mellan sammanbitna tänder:

— Glöm ej löftet... en finnes hämnd är hård!

Så torkade han av sin blodiga kniv och återgick till att krypande mellan svedjelandets sotiga stubbar skära sitt frostbitna korn.

Och Jogan Ersson reste sig med bruten arm, darrande av skräck och ännu med dödens skugga över sitt bleka anlete, och så löpte han hemåt, allt vad hans korta benstumpar förmådde.

Men det gick som finnen Mickel anade. Vid nästa ting var han instämd. Mot sitt nekande för stölden i ålkistan blev han dömd att genast avträda sitt torp med stående säd, och för överfallet mot Jogan Ersson dömdes han till ett års fästning. Domen trädde i omedelbar kraft.

Jogan Ersson lät riva finntorpet och jagade Mickel Mickelssons barn och sjuka hustru till skogs. Vad det blev av dem vet ingen — men folk tror att de svulto ihjäl eller togos av vargen.

Men dagen efter vräkningen skedde underliga ting. Ålkistan brann upp — den brann som fnöske, trots den var genomdränkt av seklers vatten— och vid kvällsvarden i sitt hem fick Jogan Ersson slag och dog på fläcken.

Då fick ryktet vingar. Man viskade och undrade, man talte i gåtor. Och genom allt tissel och tassel löpte tvenne små ord som en röd och lysande tråd:

— Finnens hämnd...

— — —

Skymningen har tätnat. Den nordiska högsommarnatten är så disigt blå, som den någonsin kan bli. Och nattluften kommer smygande, frisk och sval, full av rusande barrdoft.

En fisk vakar. Genom det sövande bruset kommer en snärtig smäll, hård och ilsken.

Tanken klarnar, den rycks tillbaka till nuet och finnen Mickels öde försvinner i ett dimmigt fjärran. Och ut i natten far min fluga, ut mot vakande öring och efterlängtat hugg.

Och så kommer nappen.

Höljan blir förvandlad, den blir full av liv. Det smäller och suckar och snyftar, och i reflexen av den flammande natthimlen ser jag fiskvak så tätt, att de icke kunna räknas.

Spöet står krumböjt, och rullens stråva bölande skär genom natten. Kylan försvinner, lugnet är borta. Och på stenkistans gråa mossa växer raden av blänkande fiskbukar...

En av de napplystna öringarna är stor. Det är en tamp av största format, den är så obändigt tung. Den hänger som en tung klump i gutkastets ände — och den går sina egna vägar, likgiltig inför spöets hårda press. Den stryker

runt höljan i vida cirklar, den skakar och ris-ter. Och gärna går den upp i rännstupets grön-blåa, sprutande vatten — där står den länge i djup begrundan, medan högsommarnattens skuggor sakta suddas ut och rödhakens för-stulna morgonkvitter skvallrar om en ny och vacker sommardag.

Då går öringen åter ut i höljan, går upp intill stenkistan, stryker fram mot den ensamma näckrosen. Jag bromsar, jag spänner spö och gut så hårt de tåla. Men fisken är för stor, den kan ej hejdas. Den går runt näckrosens långa och sega stjälk — ett varv, kanske två.

Linan stramar, den är redan fast.

Då sjunker den vita blomman i nattsvart vat-ten, den dras ned av rännstupets slugaste öring. De vita kronbladen tycks ge upp ett litet ängs-ligt rop, innan de försvinna.

Men blomman är borta bara en kort stund — sedan flyter hon åter upp, lägger sig på sida — och är död. Stjälken är av. Av är också den tunna guten, och spöet sprättar tillbaka med tom lina. Flugan är borta.

Det sugande vattnet får fatt i den döende näckrosen. Den förs ut i höljans virvlar, den dansar iväg på guppande vågor och försvinner slutligen mellan åstrandens gungande vassrug-gar. Den har slutet sina vita kronblad — med flickaktigt hjälplös blick går den mot sin unkna gyttjegrav mellan bugande fräkenstrån.

Det blir tomt efter den vita näckrosen. Vatt-net blir svart och kulet, rännstupets runda hölje blir livlös. Öringarna ha slutat att vaka, det blir kallt och ruggigt. Och över vattnet börja tunna dimslöjor sin mjuka, böljande älvedans.

Jag stannar vid rännstupet. Jag är trollbun-den av vattnets sövande brus, jag tjusas av en-samhetens stora rofyllda frid.

Då ropar en uggla däruppe i skogen, ett strävt och skärande skri som från en människa i nöd, och en skugga skymtar mellan furorna. Skuggan smyger fram mot ålkistan, mjuk och vesslelik. I gryningens bleka dager blänker det av våta, daggvåta stövlar, och mot västerhim-lens flammande eldvägg avtecknar sig en bred-

In memoriam.

F. fiskeriinstruktören Carl Wiktor Ohlson, Örebro, avled efter en tids sjukdom i sitt hem den 4 juli i år; 89 år gammal.

Han var född i Västra Vingåker.

Efter avslutade skolstudier innehade han an-ställning som bruksbokhållare och kassör på olika platser. Sedermera arrenderade han egen-domen Långsäter i Lännäs socken; där innehade han flera allmänna förtroendeuppdrag och var bl. a. i 20 års tid v. ordförande i komm. stäm-man, varjämte han var ledamot av skolråd och komm.-nämnd, barnavårdsman m. m.

Under åren 1900—1924 var Ohlson anställd såsom fiskeriinstruktör hos Örebro läns Hus-hållningssällskap. I denna egenskap nedlade han ett energiskt arbete, som huvudsakligen avsåg kontroll av fiskestadgarnas efterlevnad.

Ohlson var en stiftarna av föreningen Sveri-

---

ges Länsfiskeritjänstemän samt kallades 1925 med pension till föreningens hedersledamot. År 1924 avgick han med pension från befattningen som fiskeriinstruktör. Samtidigt erhöll han Örebro Läns Hushållningssällskaps medalj.

Han var en rakryggad och god människa, som förvärvade sig den största aktning bland ar-betskamrater och vänner. Han utförde ett myc-ket gott arbete för fiskevården inom Örebro län.

Arbetskamrater och vänner minnas honom med saknad.

Må han vila i frid.

Örebro den 13 juli 1945.

Nils Eckerbom.

skyggig slokhatt ovan en krumböjd och hop-sjunken rygg.

Skuggan stannar till bakom tallbackens grövsta fura. Det vida hattbrättet skymtar fram vid stammens svarta lavtappar. Skuggan lyssnar.

Så närmar den sig ålkistan på smygande, sviktande steg. Stannar och lyss, smyger igen.

Med skogsbons spänst flyger så skuggan upp på ålkistan. Står där orörlig en stund, medan slokhattens brätte svänger runt åt alla håll, spanande, lyssnande.

Dammen slås igen, vattnet slutar att rinna. Det rasslar i järn, låset går upp, den sekelgamla luckan slås upp. Ett ljus flammar till, det smäl-ler av kraftiga ålstjärtar, det mullrar av saftiga eder. Sedan slås luckan igen, dammen dras upp och vattnet börjar rinna.

Den krumböjda ryggen har fått större puc-kel — en levande och slingrande puckel.

Så hoppar skuggan ned från kistan, glider in mellan skrovliga stammar och uppslukas av gryningens dimgrå dager.

Då ropar ugglan igen, skorrande, djävulskt.

Vem var skuggan? En tjuv, en vålnad? Eller var det Mickel Mickelsson, den fattige finnen, som nu trotsar lag och rätt och som tar av den rikes dukade bord?

Konservfabrik för strömming.

De uppländska strömmingsfis-karna kan snart börja leverera konserverad strömming från egen fabrik. Den fabrik, som A.-B. Strömmingskonserver lå-tit uppföra i Uppsala upptar i dagarna driften. S. F. T:s medarbetare har tagit sig en titt på komplexet och kan meddela, att upplandsfiskarna har all anledning att vara nöjda med sin närings ut-veckling, som gjort det möjligt att uppföra en sådan fabrik. Denna vittnar med önskvärd tydlighet om den företagsamhet, som nu finns inom strömmingsfiskarnas försäljningsorganisa-tioner. I fullt färdigt skick kommer fabriken att få en imponerande produktionsförmåga. I ett särskilt fryseri kommer man att förvara all den strömming, som ej kommer till användning genast. Strömmingsfiskarna kan alltså se fram mot tider, då de får avsättning för sina fångster hur stora dessa än må vara.

Inom fabriksledningen har man redan börjat sondera möjligheterna till export av den färdiga strömmingskonserven. Det är klart, att en god del av Europa ligger öppen för den nya varan, som säkert kommer att bli av allra yppersta kvalitet.

A.

Konservfabrikens exteriör.

Ombudsmannaexp. har ordet.

De utsända cirkulären ang. namnuppgifter för medlemsförteckningen fortfar att dugga in. Det återstår dock många ännu som inte fullgjort sin skyldighet. Vi förväntar att med det snaraste få in återstående uppgifter för att få vår medlemsförteckning komplett.

Med detta nr. medsändes ett inbetalningskort till fiskareprenumerationsavgift för år 1945. De som redan har betalat behöver icke ta åt sig. Då prenumerationsavgiften är så låg som endast kr. 2,50, förutsätter vi att den kommer oss till handa så småningom.

Jag vill ännu en gång passa på tillfället att vädja till Eder att insända Edra bidrag om fisket, fiskeredskap, och inträffade episoder under fisket å Eder trakt till Insjöfiskarena, Drottningholm, så att kollegerna på andra trakter kan ta del av detsamma.

I dagens nr. finns en pristävlan om en förbättrad lådtyp för transport av siklöja. Ta er en funderare på densamma och kom med edra förslag. Den gamla sanningen att ju bättre fisken är vid framkomsten till försäljningsplatsen ju bättre pris står sig fortfarande.

Detterns gösodling.

År 1911 gjordes de första försöken med gösodling i Dettern av Fiskeriinstruktör *Hjalmar Kartman*. Jag skall här först redogöra för fisket i sjön före denna tid. Vid västra sidan av Dettern fiskades endast med nät men vid östra stranden fiskades även med storryssjor, cirka 300 st. ryssjor varje vår. För fiske med ryssja fanns vid denna tid icke något förbud mot fiske under lektid, men näten var förbjudna under tiden 15 april—15 maj årligen.

På grund av sjöns ringa djup äro de ryssjor som användes icke stora. Det får plats 1.875 st. på en hektar sjöbotten. Med helförbud på nät och ett så obetydligt antal ryssjor som på denna tid användes, så fick gösen förrätta sin lek så gott som ostörd. Hade Dettern haft något värde som naturlig lekplats, så hade väl gösen under denna tid haft stora möjligheter att tillväxa, så var emellertid icke fallet, ty gösfisket i Dettern var vid denna tid mycket dåligt, om man jämför med nuvarande gösfiske.

Gösleksumpar, Dettern 1945.

Varför har då Dettern ett så ringa värde som naturlig lekplats? Det beror dels på den stora mängd ogräsfisk som finnes, dels på ett stort antal diverse småkryp på själva sjöbotten, men den mest förstörande faktorn torde vara sjöns ringa djup och lösa dybotten, det hjälper icke hur stora mängder rom som blir lagda på sjöns botten, enär redan första storm bäddar ner allt samman några tum i dy och lera; nedslammad gösrom har ju icke här någon utsikt till utveckling.

Efter några års gösodling började fisket bli bättre än vad fiskarna förut varit vana vid, ryssjefiskarna ökade sin redskapsmängd och så småningom blev det ryssjefiske även vid västra sidan. Sedan har en stadig ökning av såväl gösstammen som ryssjor fortskridit, så att det för närvarande fiskas med något över tvåtusen ryssjor i Dettern varje år.

Under de senaste fem åren från 1939—1944 har gösfisket i Dettern varit bättre än någon gång tidigare och det är inte bara i Dettern och Brandsfjorden som gösen ökat, utan i hela Vänern. Dock kunde gösstammen i Vänern ha varit betydligt större än den är, om Fiskeriinstruktör Kartmans goda tanke hade blivit förverkligad och det varit gösodling på Vänerns samtliga göslekplatser.

Anders Sahlback.

Glimtar från Vänern.

Hur många sorters laxfiskar finns det. För min del förefaller det som ett virrvarr av namn, som behöver klarläggas men då icke efter färgen eller blankheten eller årstiderna eller efter något annat namn å någon öringssort med litet ö. De laxfiskar som vi hava i Vänern äro ju Salmo Salar och Salmo Trutta och det förefaller ju konstigt att inte alla de andra »formerna» icke ha några latinska namn. Vad heter exempelvis öringen och rödingen som lever i Vättern och kanske flera sjöar? Vad heter alla andra s. k. öringar?

Då jag ser efter i stadgan för laxfisket i Klarälven så står det att minimimåttet för lax är 50 cm. liksom för Vänern nedanför dammen vid Deje. Ovanför dammen vid Deje är minimimåttet 25 cm. Detta är nog inte riktigt då ju både Salmo Salar och Salmo Trutta släppes ut i Klarälven vid Edebäck för att där förrätta sin lek och ynglet kanhända stannar där uppe ett par år eller längre innan det söker sig ut till Vänern för att få större jaktmarker. Det förefaller mycket möjligt att så är förhållandet då man jämför med redogörelser av förhållandena från andra bäckar och småsjöar.

Att miljön inverkar tror jag på men framför allt matfrågan, ty man kan se de små laxungarna i Kinnevikenå i stim på 15—20 stycken ungefär 20 cm. långa, jagande efter plankton eller små siklöja. Sedan växa de mycket fort. På ett år ungefär till 0.5 kg. På två år till 1 kg. På 3 år till 2 kg. På 4 år till 3 kg. och sedan ännu fortare. Detta är ju nu bara egna iakttagelser som jag gjort under min fisketid i Vänern.

Under den tid då Dr. Freidenfelt var intendent i Vänern hade jag tillstånd och tillsägelse att fånga och sända till honom för undersökning, de minsta laxungar som jag kunde få i Vänern. Vid flera tillfällen sände jag honom 12 till 14 cm. långa laxöringar för undersökning. I hans efterlämnade handlingar finnes säkerligen en hel del som berör laxen i Vänern.

En gång köpte Dr. Freidenfelt av mig 9 st. sikar från 0.4 kg. till 3 kg. med en sammanlagd vikt på 16 kg. för undersökning av Vänerns »många sikarter».

Det visade sig att alla var av samma art och att den minsta var 4 och den största 8 år.

Mina tankar gå åter till miljön vilken enligt min mening har stor inverkan på hälsa och tillväxt.

I vissa vatten förmultnar en massa växter såsom Pors mossor m. fl. vilket ger vattnet sin karaktäristiska färg. I andra vatten med sina vassstränder är leran utslagsgivande och sina bestånd av rudor m. m. Ett sådant vatten är ju som bekant olämpligt för laxfiskar. Ett annat vatten kan vara så näringsfattigt att tillväxten helt avtar och till slut kan ett vatten ligga fruset så stor del av året att någon tillväxt icke kan äga rum. Detta hör enligt min mening till begreppet miljö.

Som exempel kan jag nämna att jag en gång agnade långrev från södra udden på Värmlandsnäs östra sida till Rianäs. En sträcka på 6 mil. Detta var i början av okt. Några dagar förut hade det regnat ovanligt mycket och skogsbäckarna forsade ut längs hela strandrem-

san. När vi tog upp reven var fångsten mycket god men varenda fisk på större delen av reven var svart beroende på det svarta vattnet som kommit ut i Vänern från ovanför liggande skogssjöar och myrar.

Vi fick den gången 110 kg. ål, 200 kg. lake, 30 kg. gös, 40 kg. abborre, 30 kg. sik, 1 lax på 10 kg. samt slom å gäddor 30 kg. På ett stycke av reven, cirka 10 km., var det endast enstaka fiskar, men de hade sin vanliga blanka färg. Detta torde enligt min mening vara en miljösak att fisket var bättre i det svarta vattnet och att fisken tog hastig färg av vattnet.

Revfisket den gången var det mest givande jag någon gång varit med om.

En annan gång agnade vi rev en sträcka av 10—12 km. och fick på den 8 laxar, som vägde 80 kg. Den största var på 15,5 kg. Den därnäst på 14 kg. och den minsta på 7 kg. För cirka 12 år sedan fick vi en laxöring som vägda 12,5 kg. och betalades med 8 kr. per kg.

Under de sista 4 åren har laxen visat en tendens att vilja öka i Vänern men det är väl knappast möjligt att med säkerhet säga orsaken härtill.

Kläckningen i anstalterna kan väl icke ännu ha någon avgörande inverkan i så stort vatten som Vänern?

Karl Isaksson.

Brev till Insjöfiskaren.

Under min tid som fiskare bedrev jag notfiske som utfördes nattetid. Notfisket är bäst lönande under mörka nätter och jag har därför fått utstå många krafttag under storm och mörker. Sedan jag nu på ålderdomen slagit mig till ro och vila har jag överlämnat mitt arbete till mina pojkar, såväl fisket och gravvårdsstenhuggeriet som mitt lilla jordbruk. Jag har 5 pojkar och 3 flickor. Alla gifta och skötsamma, vilket är till stor glädje för far och mor på gamla dar. Två av sönerna har övertagit stenhuggeriet, 2 äro fiskhandlare och en är jordbrukare. Under min första fiskaretid, som tog sin början 1885 fick vi sälja fisken till ett pris som för lax var 1 kr. per kg. och under ett kg. 75 öre. Siken betalades med 35—40 öre per kg. och siklöjan 20—25 öre per kg.

Fisket var då i Vettern rätt givande. Sik t. ex. kunde man få lika mycket på en natt som man nu får på 3 till 4 veckor.

Sedan jag nu slagit mig till ro riktas mina tankar alltmera på vad orsakerna kunna vara att fångsterna minskats så mycket. Att fångsterna vid notfiske efter sik och röding minskats så mycket kanske just beror på att notfiske fått bedrivas på lekplatserna. Allså under tiden 20 okt. till årets slut. Det finnas fiskare som göra goda fångster under denna tid. Även så tillkommer fiske för romtagning av lax och röding på lekplatserna under samma tid, vilket enligt min mening är ett stort fördärv för fiskens naturliga fortplantning.

Vad fisket av röding beträffar, så går tankarna ånyo tillbaka till vad jag upplevt under min fiskartid. Staten utbetalade förr 3:— kr. per styck för bortfiskandet av de stora gäddorna. I stället ivras det nu för att samla gäddrom och utplantera gäddyngel i våra insjöar bland den ädla fisken. O, vilket stort fördärv för fiskbeståndet i framtiden. Jag har själv fiskat gäddor i Vättern som vägt både 10 och 15 kg. De äro säkerligen farliga för det uppväxande fiskbeståndet i våra insjöar och borde hållas efter mera.

Karl Vallin.

Gösodling.

Vid Korsudden och Svartsjölandet har även i år kläckning av gösrom försiggått. Resultaten ha dock icke blivit så bra som föregående år.

För fångst av avelsfisk har använts 3 bottengarn och 2 förgårdsryssjor. 4 ståltrådsstumpar har använts vid kläckningen.

Resultaten blev att 7 lekar lyckats och att 10 lekar misslyckats.

E. Gustavsson.

Isförvaringsplatser.

Sedan gammalt är väl isstacken det vanliga begreppet huru man förvarar is tills sommaren. Att denna liknar en stor fyrkantig låda utan botten och tak och med mellanrum mellan isen och lådans väggar med plats för sågspån, är väl för de flesta bekant. Det torde vara lika bekant för dem som brukar ha sådana isstackar, att isen smälter mest ovan- och underifrån. Att isen smälter ovanifrån beror till största delen på att stackarna i de flesta fall saknar tak och att regnvattnet får tillfälle att komma i kontakt med isen. Underifrån är det värmen från jorden som, om inte isoleringen är kraftig nog »fräter» isen.

För att förhindra alltför stor bortsmältning av isen i stackarna har man på vissa ställen lagt

Isförvaringsplatsen.

tak på stackarna. Å andra ställen har man byggt riktiga iskällare, där isen ligger bar, men är skyddad av tjocka sågspånsfyllda väggar.

Den bästa isboden eller iskällaren, som jag sett hitintills, är uppförd av fiskaren Leonard Pettersson, Bomstad, Karlstad. Boden består av trä med dubbla väggar och med stort mellanrum mellan väggarna, vilket är fyllt med sågspån. Ingången är försedd med dubbla dörrar. I denna isbod förvaras isen utan något sågspån, som ju innebär att man kan taga isen direkt till isning utan att behöva skölja densamma. Den som närmare vill taga del av denna enligt min mening utmärkta isförvaringsplats kan ringa Karlstad 35 014. *O.*

Pristävlan.

När Svenska Insjöfiskarenas Försäljningsförening började sin verksamhet 1939 var de lådtyper som då funnos för transport av fisk en kvarleva sedan gamla tider. Sålunda användes 40 cm djupa lådor för transport av siklöja vilket under den varma tiden resulterade uti, att understa lagret av löjan var osäljbar. En ny lådtyp konstruerades av försäljningsföreningen, som består av en ytterlåda samt med två lösstagbara fack inuti lådan. Varje fack rymmande 10 kg löja och med utrymme för 10 kg på bottnen av lådan. Sammanlagt rymmer alltså lådan 30 kg.

Vid sammanträde med Mälarfisk förening u. p. a. har framlagts förslag om att om möjligt förbättra denna lådtyp. Förbättringarna skulle då i första hand gå ut på att få något bättre utrymme för isning. Stadigare virke i själva lådan samt en billig och lätt användbar låsanordning för locket för att undvika sönderspikning av densamma.

Den lådtyp som nu användes för siklöjetransporter i Mälaren betingar ett pris av kr. 3:50 per låda. Kostnaden för en ny lådtyp bör icke överstiga 5 kr. Meningen med att få fram en bättre låda för siklöjetransport är att varje siklöjefiskare skall få sig tilldelat ett visst antal lådor, som han sedan är ansvarig för. De nu i bruk varande lådorna hava ett yttermått av: längd 87 cm, bredd 53 cm, höjd 19 cm. Virkets tjocklek är 1 cm.

Med ledning av vad som ovan framhållits har därför Mälarfisk förening u. p. a. äran inbjuda till pristävlan om en förbättrad lådtyp för transport av siklöja. Insändaren av det bästa förslaget erhåller 20 kr. i pris och det näst bästa 10 kr. Insändes icke ritning utan lådan i färdigt skick betalas kostnaden för densamma. Förslagen skola vara Insjöfiskarenas Ombudsmannaexp. till handa senast den 1 jan. 1946.

Mälarfisk förening u. p. a.
Styrelsen.

Fiskaren Karl Lundkvist.

Kalholmen, Över Enhörna.

Foto: se vinjett.

Den 14 mars 1945 slutade fiskaren K. Lundkvist, Kalholmen med sitt fiske. Redan från början blev Lundkvist medlem i Insjöfiskarenas försäljningsorganisation i Stockholm till vilken han också levererade större delen av sina fångster. Platsen för fiskets bedrivande har varit på kronoegendomen Ridö vatten i sjön Mälaren. Därtill har Lundkvist varit fruktodlare och lantbrukare i mindre utsträckning. För föreningsväsendet har Lundkvist varit varmt intresserad intill dess han vid fiskets upphörande avgår som medlem ur försäljningsföreningen.

Ur försäljningsföreningens synpunkt har Lundkvist alltid varit en sådan medlem som ingett förtroende, och hans starka sida har varit lojalitet mot föreningen. Försäljningsföreningen får därför, sedan Lundkvist upphört att vara aktiv fiskare uttrycka ett varmt tack för de gångna åren och önska honom trivsel och välgång på hans nya bostadsort vid Björkhagen invid Ekolssund. *Omb.*

VÄTTERNS FISKAREFÖRBUND

höll den 22 juli sitt årsmöte å Järnvägshotellet i Hästholmen, varvid närvoro ett 50-tal medlemmar, därav 21 st. valda ombud för de olika lokalavdelningarna, fiskeriintendent E. Dahr, Stockholm, fiskerikonsulenterna F. Olofsson, Mariestad och Gillis Lüning, Eksjö samt fiskeriinstruktör M. Tideman, Linköping.

Mötet öppnades av förbundets ordförande, föreståndare G. Arvidson, Borenshult, som i sitt hälsningstal erinrade om att förbundet i år kunde fira sitt 10-årsjubileum.

Att leda dagens förhandlingar valdes verkmästare Gunnar Johed, Huskvarna.

Av verksamhetsberättelsen för år 1944 framgick bl. a. att förbundets medlemsantal uppgått till 157 st. och att räkenskapsomslutningen varit kr. 815:— med en kassabehållning av kr. 20:— vid årets slut. Fiskets avkastning i Vättern under år 1944 har i stort sett varit något över medelmåttan.

Med anledning av att 10 år förflutit sedan förbundets tillkomst hade utarbetats en historik över verksamheten under de gångna åren. Initiativtagare till förbundet var fiskerikonsulent F. Olofsson, Mariestad och efter en del överläggningar mellan de olika fiskeriföreningarna i Skaraborgs, Jönköpings och Östergötlands län, med biträde av resp. länsfiskeritjänstemän och dåvarande fiskeriintendenten, fil. dr Th. Ekman, bildades förbundet vid sammanträde i Hästholmen den 19 januari 1935.

Förbundet har visat sig vara till stor nytta för det förvärvsmässiga fisket i sjön Vättern. Bland de åtgärder som vidtagits må särskilt nämnas införande av ett enhetligt system för utmärkning av utestående fiskredskap (nät, revar o. d.), vilket verksamt bidragit till att borteliminera de tidigare motsättningarna mellan å ena sidan nät- och revfiskarna och å andra sidan lodsvirvelfiskarena. Detta märkningssystem visade sig vara så ändamålsenligt att det numera finnes infört i fiskeristadgan för sjön Vättern. Under krisåren har förbundet verksamt bidragit dels för anskaffande av nätredskap för insjöfisket, dels för ernående av en lämplig prissättning å sötvattensfisk.

Till förbundsstyrelse omvaldes föreståndare G. Arvidsson, Borenshult, verkmästare Gunnar Johed, Huskvarna, båtbyggare Bertil Beckman, Visingsö, fiskaren Emil Olsson, Karlsborg och fiskare Hugo Rehnberg, Borghamn, samt till revisorer fiskerikonsulent F. Olofsson, Mariestad och fiskeriinstruktör Martin Tideman, Linköping.

Till ombud vid Svenska Insjöfiskarenas Centralförbunds sammanträden utsågs föreståndare G. Arvidsson, Borenshult, med fiskare E. Gate, Hjo, som ersättare.

Förbundet beslöt anordna ett varulotteri, varvid vinsten skall utgöras av en vättersnipa av segelbåtstyp.

Från flera lokalföreningar hade ingått klagomål över att tillstånd till lekfiske efter röding lämnats till fiskerättsägare i Örebro län under den tid, 5 oktober—25 november, då totalförbud för dylikt fiske upprätthållits inom övriga delar av sjön Vättern.

Förbundet beslöt att i skrivelse till länsstyrelsen i Örebro län hemställa att dylika tillstånd till lekrödingsfiske ej alls måtte beviljas, utan att den välbehövliga fredningen för rödingen under lektiden undantagslöst bör tillämpas även för ifrågavarande del av Vättern. Skulle denna skrivelse ej leda till åsyftat resultat, erhöll styrelsen bemyndigande att vidtaga andra lämpliga åtgärder för ernående av berörda syftemål.

Som ett allmänt önskemål framhölls att anskaffningen av befruktad laxöringrom från samtliga i Vättern utrinnande vattendrag, där denna fiskart leker, bör intensifieras i största möjliga utsträckning och att tillsynen över laxöringsfisket under ifrågavarande tid skärpes.

I samband härmed bör bestämmelserna i fiskeristadgan för Vättern ändras så att förbud mot laxöringsfiske utan vederbörligt tillstånd, må gälla för tiden 5 oktober—25 november såväl ute i sjön som i de rinnande vattendragen.

Fiskeriintendent Dahr meddelade att åtgärder vidtagits för att förverkliga det vid flera tillfällen uttalade önskemålet om inplantering av vänerslax i Vättern.

Enär önskemål om en del ändringar i fiskeristadgan för Vättern gjort sig gällande under den senaste tiden, beslöts att de olika lokalföreningarna skulle till förbundsstyrelsen inkomma med förslag i berörda hänseende, varefter styrelsen i samråd med fiskeriintendent E. Dahr skulle pröva dessa förslag och hos resp. länsstyrelser hemställa om de ändringar och tillägg i stadgebestämmelserna som kunde anses vara lämpliga.

Då det varit förbundet med stora svårigheter för fiskarena att kunna använda de drivmedel för tändkulemotorer som på senaste tiden ställts till förfogande för det förvärvsmässiga fisket, uttalades som ett allmänt önskemål att en viss kvantitet brännolja måtte ingå i tilldelningen och styrelsen erhöll i uppdrag att till Svenska Insjöfiskarenas Centralförbund hemställa om

skyndsamma åtgärder, lämpligen i samarbete med centralorganisationerna på saltsjöfiskets område, för förverkligande av ovannämnda önskemål, samt även för ernående av en högst välbehövlig prissänkning å såväl flytande drivmedel som smörjmedel för fiskebåtsmotorerna.

Slutligen beslöts att hos vederbörande myndigheter hemställa att den totala fridlysningen av lekrödingen i Vättern måtte utökas med ytterligare tre år. Efter förhandlingarna intogs gemensam middag.

VÄSTERÅS FISKERIFÖRENING

höll den 10 juni ordinarie årsmöte hos fiskaren Ingemar Tengström på Tidö-Lindö. Mötet öppnades av föreningens ordförande Ingvar Carlsson, Fullerö, som i sitt hälsningsanförande bland annat anförde, att många av de svårigheter för fiskets bedrivande som hopats under krisåren kanske inom en snar framtid försvinna. Men även om vi gå emot ljusare tider, sade talaren, så få vi fiskare dock räkna med att priset på våra produkter komma att falla. För att vi skola kunna hålla oss uppe på en någorlunda tillfredsställande levnadsnivå, måste vi därför kanske ännu mera öka våra fångster, vilket säkerligen kommer att möjliggöras, när vi åter få tillgång till olika sorteringar av fiskredskap. Men själva fisket får dock inte intensifieras till förfång för fiskstammen. Därför måste fisket gå hand i hand med fiskodlingen, och jag hoppas, sade ordföranden, att Ni i fortsättningen som hittills villigt deltaga i föreningens fiskodlingsarbeten.

Föreningens medlemmar hade under våren till Västmanlands läns hushållningssällskaps fiskodlingsanstalt vid Östuna överlämnat 123 liter gäddrom. I ersättning hade medlemmarna erhållit dels 1.495.000 st. gäddyngel samt dels 2:— kronor pr liter gäddrom från hushållningssällskapet. Föreningen beslöt att dessutom ur föreningens kassa skulle utgå 2:— kronor för varje liter gäddrom till respektive leverantörer. Ett tack uttalades till konsulent Widerberg för det goda gäddynglet som föreningen erhållit och utplanterat i medlemmarnas fiskevatten. Kronor 200:— anslogs för premiering av gösodling hos de enskilda medlemmarna. Tidigare har föreningen inköpt ett större antal gösodlingssumpar, som utdelats bland medlemmarna.

Sedan föreningens ombud vid Mälarens Fiskareförbunds årsstämma meddelat, att Fiskareförbundets ekonomi var mindre god och att förbundsstämman vädjat till de enskilda föreningarna om frivilliga bidrag, beslöts, att till Mälarens Fiskareförbund överlämna ett anslag av 100:— kronor. I samband härmed beslöt man, att vid nästa års förbundsstämma motionera om förhöjd årsavgift till Mälarens fiskareförbund.

Föreningens styrelse för nästa verksamhetsår fick följande sammansättning: I. Carlsson, ordförande, I. Rydh, sekreterare, Carl Tengström, kassör samt dessutom Ingemar Tengström och Hugo Andersson. Revisorer: Hj. Holmqvist och Helge Karlsson. Tillsyningsmän: I. Rydh, Ridö, och Albert Karlsson, Skärsholmen.

H. W.

Min hembygd.

JAG vet en bygd vid Vätterns strand,
som mer och mera kär mig blivit.
Den tid, som gått, har stärkt det band
som fäster oss kanske för livet.
Hur vida än jag mig beger,
som denna bygd finns ingen mer.

Jag älskar dig, du Vättervåg,
då vilt du frestar strandens bräddar.
Med trollmakt binder du min håg,
då du till ro på nytt dig bäddar.
Oändligt djup och blå och klar,
oändligt trolsk och underbar.

På andra sidan klarblå sjö,
se solbelysta höga landen!
Och se den väna Visingsö
som liksom seglat ut från stranden!
Än syns den hög, än syns den låg
och än den skyms av upprörd våg.

I vän och fager Guldkroksbygd,
se vida åkrar, granna ängar!
Och under åsens höga skydd,
se alla gröna örtesängar!
Se, skogklädd ås i västerled,
som guldbeströs när sol går ned!

Här har en gång min vagga stått
och här ha barnaåren svunnit,
här månget fjät se'n dess jag gått
men se mig nöjd ännu ej hunnit.
Här vid min hembygds blåa sjö
jag önskar leva, önskar dö.

ELBE.

FÖRENINGSNYTT

LULEÅ FISKEVÅRDSFÖRENING

har hållit sitt årsmöte under ordförandeskap av grosshandlare Hugo V. Werner. De styrelseledamöter, som stodo i tur att avgå, omvaldes, nämligen grosshandlare Werner, forstmästare S. Bergendahl och köpman F. Mörck. Övriga styrelsemedlemmar äro direktör B. Munkhammar, köpman Alb. Sundqvist och köpman Hugo V. Grafström. Revisorerna, riksbanksdirektör Hj. Olsson och kamrer Gustaf Lundberg, omvaldes.

Föreningen har nu omkring 400 st. medlemmar, och styrelsen konstaterar i sin årsredogörelse att ägarna av fiskevatten börjar visa ett allt större intresse för fiskodlingsverksamheten, som har gett ett mycket gott resultat. av storsikyngel, och sedan dess har genom föreningens försorg utsatts sammanlagt 1.200.000 storsikyngel.

Under fjolåret utsattes 100.000 storsikyngel i Kallax, Antnäs och Måttsunds fiskevatten. Lika mycket kommer att sättas ut i år, och dessutom skall 10.000 sommargamla sikyngel utsättas. 200.000 gäddyngel skall planteras ut de närmaste dagarna. Föregående år utsattes 140.000 harryngel, 125.000 gäddyngel och 100.000 gösyngel från kläckningsanstalten i Kallax.

Fiskevårdsföreningens styrelse har träffat uppgörelse om upplåtelse av en tjärn på Germandön, vilken skall iordningsställas för fiskodling. Styrelsen fick i uppdrag att infordra anbud på vissa utgrävningsarbeten för att så snart som möjligt få detta arbete utfört. Tjärnen har en yta av omkring 8.000 kvadratmeter och är mycket lämplig för fiskodling.

ARVIDSJAURS FISKEVÅRDSFÖRENING.

Arvidsjaurs fiskevårdsförening har gjort en beundransvärd insats för fiskevården genom att skapa en fiskodlingsanstalt för hela socknen. Anläggningen är redan i stort sett klar och till hösten hoppas man kunna taga den i bruk. Det är i huvudsak inredningen som återstår och denna är inte av större omfattning än att arbetet kan slutföras i sommar. Kostnaden är redan uppe i närmare 21.000 kr., vilket är betydligt mer än vad man till en början beräknat.

Det var i fjol höstas, som arbetet med iordningställandet av de till fiskodlingsanstalten hörande anläggningarna påbörjades. Det mesta blev också slutfört, men alltjämt återstår en del efterarbeten och vissa detaljer. Den inredning som fordras är för länge sedan rekvirerad, men insättningen kommer dock att ske först när fiskeriinstruktör Lappa i Hushållningssällskapet kommer till Arvidsjaur. Huvudentreprenör för byggnaderna har varit Granbergs Cementgjuteri i Arvidsjaur.

Vid Bergmyrbäckens utlopp i Svärdälven omkring 5 km från samhället har fiskodlingsanstalten placerats, ett utomordentligt läge. Det är förresten ganska precis på den plats där Arvidsjaurs första kvarn låg. En lång kanal har byggts från Bergmyrbäcken förbi anstalten. Till en början gjordes denna endast en halv meter djup och två meter bred. Detta visade sig emellertid vara otillräckligt för att kunna mottaga bäckens vattenmängd vid snösmältningen eller kraftigare regn. Vid odlingsdammen har en vall byggts upp och gjorts så pass kraftig att den bör kunna motstå påfrestningarna. Samtliga arbeten ha utförts efter ritningar och direktiv, som lämnats av fiskeriinstruktör Lappea, vilken också själv lett arbetet med dammanläggningen i kanalen vid intaget till odlingsanstalten.

— Ett par dammar måste nu tydligen även byggas i gamla bäckfåran för att kunna reglera vattenflödet till odlingsdammen, samt för att förhindra yngel att gå upp i bäcken, berättar fiskevårdsföreningens ordförande, rektor Harry Olstedt, som även lämnat flertalet av upplysningarna här ovan. Men dessa arbeten beräknas kunna avklaras så pass snabbt att de inte inverka på möjligheterna till att komma i gång med anstalten redan i höst vid den tidpunkt då rommen av sik och laxöring tillvaratages.

Kommunen, allmänningen, domänverket och staten har bidragit med anslag till fiskodlingsanstalten. Denna anslagsverksamhet blev högst behövlig enär kostnaderna för anläggningen blivit väsentligt högre än man från början beräknat.

— Hittills ha kostnaderna uppgått till mellan 20.000 och 21.000 kr., berättar rektor Olstedt. Därigenom kom inte de först lämnade anslagen att räcka till. Styrelsen blev därför nödsakad att upptaga ett borgenslån på 7.000 kr. Samtidigt söktes bidrag av bensinskattemedel med 2.000 kr. och av flottgodsmedel 3.000 kr. Vidare söktes hos hushållningssällskapet ett lån på 6.000 kr. Genom kungl. lantbruksstyrelsen har ett anslag på kr. 2.500 beviljats ur »Vattenavgifter för främjandet av fisket inom landet». Det hos hushållningssällskapet sökta anslaget ur flottgodsmedel kan också anses som fullt klart.

Förra våren inplanterades en miljon sikyngel i de större sjöarna inom Arvidsjaurs socken. Ynglen kom från Lejonströms fiskodlingsanstalt vid Skellefteå och inplanterades genom hushållningssällskapets försorg. Men det hela kom dock till stånd först sedan fiskevårdsföreningens styrelse anhållit om bidrag för inplantering av laxöring- och sikyngel i Långträskälven, vilken arrenderats av föreningen. Inplanteringen kan anses utgöra en ersättning för flottgodsmedel från Byskeälven, vilka till större delen borde tillfalla områdena kring Byskeälvens flottleder, men som enligt nu gällande bestämmelser levereras till länsstyrelsen i Västerbotten.

Fiskevårdsföreningen har tidigare arrenderat Långträskälven, men denna har nu fridlysts. I stället har föreningen arrenderat en sträcka på en halv mil vid Trollforsen, som lär vara ett utmärkt fiskevatten. Fr. o. m. den 20 juni börjar försäljningen av fiskekort genom föreningens kassör, fabrikör Edvin Degermark.

Det är visserligen omkring fem mil till detta fiskevatten, men genom möjligheterna att ta sig fram pr järnväg har svårigheterna i största utsträckning undanröjts. Trollforsarna ha alltid intresserat fiskarna och man har anledning förmoda att valet av fiskevatten kommer att utfalla till belåtenhet.

Fisktillgången i socknen skall bli betydligt bättre, åtminstone är detta fiskevårdsföreningsstyrelsens tro och förhoppning, givetvis litande till resultatet av fiskodlingsanstalten. En särskild nämnd, i vilken representanter från bidragsgivande institutioner äro med, skall svara för övervakningen och skötseln av anstalten. Många verkligt dugande krafter ha också kommit med i denna nämnd.

— Vi hyser den grundade förhoppningen inom styrelsen och föreningen, säger hr Olstedt till sist, att fiskodlingsanstalten skall utgöra begynnelsen till en betydande förbättring av fisktillgången inom Arvidsjaurs socken. Särskilt glädjande är det, betonar ordföranden, att myndigheter av olika slag visat sådan välvilja mot företaget och tillskjutit det för företagets utveckling nödvändiga ekonomiska underlaget.

(Norra Västerbotten)

SOMMENS FISKEVÅRDSFÖRENING

höll den 15 juli årsmöte i Tullerum, Norra Vi, under stor tillslutning från medlemmarnas sida. För att underlätta deltagandet i årsmötet från olika sektioner av föreningen runt sjön Sommen hade förhyrts ångslupen »Boxholm II» som med utgångspunkt från sjöns västra del anlöpte ett flertal olika bryggor med ankomst till Tullerum kl. 13.15 och återresa kl. 17.30. Vädret var idealiskt med strålande sommarsol och de till ett 80-tal uppgående passagerarna hade rikliga tillfällen att under den 5 timmar långa sjöturen beundra den vackra sjön och dess omgivningar.

Årsmötet, som även bevistades av fiskeriintendent E. Dahr, Stockholm, fiskerikonsulent Gillis Lüning, Eksjö och fiskeriinstruktör Martin Tideman, Linköping, inleddes med ett välkomstanförande av ordföranden i Norra Vi-sektionen, hr Olof Jonsson, Tullerum.

Sammanträdet hölls under disp. Elis Wettergrens ordförandeskap.

Av styrelseberättelsen framgick bl. a. att antalet medlemmar vid årets slut var 137 st., fördelade på 9 sektioner eller lokalavdelningar. Kassaomslutningen var 3.679 kr. med en behållning av kr. 3.489. Bland inkomsterna under år 1944 märktes fiskekortsavgifter kr. 261 och medlemsavgifter kr. 128.

Från Sommens fiskodlingsanstalt utplanterades våren 1945 i sjön Sommen 38.600 st. rödingsyngel, 775.000 st. sikyngel, 5.000 st. siklöjyngel, 215.000 st. gäddyngel och 3.000 st. laxöringyngel, samt levererades till andra sjöar och vattendrag inom Östergötlands län 325.000 st. sikyngel, 120.000 st. siklöjyngel, 17.000 st. laxöringyngel, 15.000 st. yngel av bäckforell och 575.000 st. gäddyngel.

Disp. E. Wettergren och disp. Ernst Brandel hade bestämt avsagt sig förnyat återval i styrelsen. Till ledamöter omvaldes hrr Arvid Axelsson, Sandvik, Olof Jonsson, Tullerum, Anton Fält, Arnäs, och Karl Karlsson, Laxberg, samt nyvaldes disp. J. Hult, Boxholm, disp. Karl-Axel Brandel, Brandsnäs, major E. Kugelberg, Bålnäs och fjärdingsman A. Skott, Asby. Till sammankallande ledamot valdes disp. J. Hult.

Disp. Elis Wettergren, som i 18 år, allt ifrån föreningens tillkomst, varit dess ordförande, valdes med acklamation till föreningens förste hedersordförande. Föreningens tack till disp. Wettergren för det nitiska och osjälviska arbete han nedlagt för fiskets främjande i sjön Sommen, framfördes av kantor Hj. Arpö, Torpa.

På framställning av Norra Vi-sektionen beslöt föreningen att verkställa inplantering av ålyngel.

Efter en stunds debatt beslöts ge den nya

styrelsen i uppdrag att antingen inköpa en snabbgående motorbåt eller en kraftig utombordsmotor att användas för bekämpande av tjuvfisket. Styrelsen erhöll även bemyndigande att anställa erforderligt antal tillsyningsmän samt att till dessa utbetala 25 kronor för varje fall av tjuvfiske som kan bevisas så att det kan föranleda till vederbörligt åtal.

Vidare beslöts vidtaga åtgärder för att intensifiera tillvaratagande och konstbefruktning av sik- och gäddrom, varvid fiskeriinstruktör Tideman lovade att lämna sin medverkan för spridande av upplysning bland medlemmarna angående lämpligaste sättet för rommens befruktning och vård.

Vid förhandlingarnas avslutande uttalade disponent Wettergren ett tack för det förtroende som visats honom under de 18 år han skött ordförandeskapet samt framförde ett särskilt tack dels till styrelsen, dels till instruktör Tideman för det ständigt goda samarbetet under de gångna åren.

Sedan följde ett föredrag av fiskeriinstruktör Tideman om »Siklöjan — Sommens viktigaste fiskart», varvid bl. a. framhölls att siklöjefisket i regel synes bidraga med mera än 50 proc. av hela den ekonomiska avkastningen av fisket i Sommen samt att fångstmängden vissa år torde överstiga 50.000 kg. Vidare omnämndes de rön och iakttagelser som gjorts beträffande siklöjans levnadssätt och de förmodade orsakerna till de stora växlingarna i siklöjfiskets avkastning under olika år.

Slutligen lämnade fiskeriintendent E. Dahl en del synnerligen intressanta meddelanden om nya rön beträffande kräftans näring och tillväxt.

FISKEVÅRDEN I BJURHOLMS SJÖAR.

I vår har inplanterats 600.000 sikyngel i sjöarna Storarmsjön, Stensvattnet, Bjärtsjön och Storsjön i Bjurholms socken samt Viskasjön i Fredrika socken. I Lillarmsjö har hushållningssällskapet en provisorisk kläckningsanstalt för kläckning av gäddrom, som förestås av fiskevårdsbiträdet Erland Fredriksson, Mellansjö. På grund av svårighet att få tag på gäddrom har i år ej kunnat inläggas någon större mängd, men cirka 175.000 gäddyngel har kunnat utvinnas därifrån. Dessa yngel har nu utplanterats i nio olika sjöar inom Örträsk, Vännäs och Bjurholms socknar. I Bjärten har fiskevårdsföreningen anlagt en kläckningsanläggning, där cirka 100.000 gäddyngel kunnat utvinnas.

STORARMSJÖNS FISKEVÅRDSFÖRENING

har haft årsmöte. Av årsberättelsen framgick att föreningen har 22 medlemmar. Kassaomslutningen utgjorde 124 kr. med en kassabehållning av 109 kr. Ett 20-tal fiskekort hade försålts. Av de fiskevårdande åtgärder som vidtagits kan nämnas att 105.000 gäddyngel inplanterats under föregående sommar.

Av de två i tur avgående styrelseledamöterna G. A. Johansson och Erik Olsson omvaldes den senare. I stället för Johansson, som avsagt sig återval, valdes Helmer Nygren. Revisorer blevo Jonas Sundling och Viktor Engman. Årsavgiften bestämdes till 3 kronor och fiskekort skall som förut säljas för 1 kr. pr dygn och 10 kr. pr år. Det beslöts att omedelbart iordningställa en mindre damm för gäddyngel. Denna damm är nu iordningställd för 10.000 gäddyngel, ditplacerade för att få växa till sig någon månad, innan de utsläppas i sjöarna. Ett dammläge för en större damm har påträffats och kommer att undersökas och planläggas, för att eventuellt senare iordningställas, om resultatet av utfiskningen av den mindre dammen ger gott resultat.

I Öreström har föreningen därstädes utsett ett lämpligt dammområde och väntar nu bara på att undersökning och plan skall upprättas, så att iordningställandet av dammen kan påbörjas.

Att det finns vissa individer, som ej uppskattar fiskevårdsföreningens nyttiga och samhällsgagnande verksamhet, utan på allt sätt söker sabotera deras arbete, visar ett exempel från Bjurvattnet. Föreningen där hade i vår iordningställt en kläckningsanläggning och hade av den anledningen fiskat och sumpat en del lekgäddor. Sålunda hade bl. a. i en låda, som utlagts vid sjöstranden, sumpats 10 romgäddor. För att säkert få behålla dem hade en kätting lagts runt om lådan och låsts ihop med ett hänglås, för att ej locket skulle kunna öppnas. Trots dessa försiktighetsåtgärder hade natten innan den dag fiskevårdsbiträdet infann sig där för att tillvarataga och inlägga rommen, locket bänts upp i någondera av ändarna, så att 7 av de 10 gäddorna kunnat snappas därifrån. På så sätt spolierades försöken att skaffa rom till kläckningsanläggningen. Det verkar som det vore en väl initierad person, som varit framme, eftersom just romgäddorna hade tagits, medan hangäddorna, vilka förvarades i en annan låda intill, ej rörts. En välförtjänt näpst hade här varit på sin plats. (Västerbottens-Kuriren)

E. F.

KORTA DRAG

Fiskeriadministrationen. För att tillgodose det ökade behovet av arbetskraft inom fiskeriadministrationen har en extra fiskeristipendiatbefattning inrättats. Till innehavare av denna befattning har Lantbruksstyrelsen utsett Fil. Lic. Carl Puke, vilken emellertid sedan ett år tillbaka tjänstgör som t. f. fiskeristipendiat. Som hans vikarie som extra fiskeristipendiat har utsetts Fil. Dr S. J. Sjögren, Lund.

A.

Bombfällningen i Dettern. Sals fiskeriförening, Salstad, har hos länsstyrelsen i Skaraborgs län anhållit om upphävande av tillståndet för Skaraborgs Flygflottilj att bedriva bombfällningsövningar i sjön Dettern. Lantbruksstyrelsen, hos vilken Länsstyrelsen anhållit yttrande i ärendet, framhåller, att det är av största vikt, att framför allt gösens fortplantningsmöjligheter i Dettern ej hämmas, vilket skulle vara till största skada för fisket i Vänern. Om det är möjligt, borde därför bombfällningsövningarna helst förläggas till annan plats, där större skador på fisket icke uppkomma.

A.

Utplantering av kräftor. Lantbruksstyrelsen har meddelat tillstånd till utplantering av kräftor, dels i Jäderssjön i Folkärna socken, Kopparbergs län, dels i Sörån i Bollebygds socken, Älvsborgs län, under villkor, att de för inplanteringen fångade kräftorna (fångas å sådana platser, där kräftpest icke tidigare förekommit eller för närvarande kan tänkas förekomma.

A.

Kraftverket vid Forsmo och fisket. Norrbygdens vattendomstol har hos Kungl. Maj:t gjort en framställning om medgivande för vattenfallsstyrelsen att utföra ett kraftverk vid Forsmoforsen i Ångermanälven. Lantbruksstyrelsen, som anbefallts att yttra sig i ärendet, framhåller, att ett mycket givande laxfiske bedrives i Ångermanälven, vilket i genomsnitt ger ett utbyte av 12.000—14.000 kg per år. Härtill kommer det i havet bedrivna på Ångermanälvens laxstam baserade fisket efter lax, som beräknas ge ett årligt utbyte på 25.000 kg. Genom kraftverket vid Forsmo skulle den för laxens fortplantning värdefullaste delen av Ångermanälven att avstängas, varjämte stora delar av de inom området belägna lek- och uppväxtplatserna skulle bli förstörda av anläggningen. I någon mån skulle skadorna kunna förebyggas eller kompenseras genom att laxen bereddes väg förbi kraftverket samt genom en omfattande laxodling, vid vilken ynglet uppföddes i tråg eller dammar till utvandringsfärdig storlek. Man bör dock räkna med, att avsevärda skador skulle tillskyndas laxbeståndet i älven och därigenom även laxfisket i havet trots sådana åtgärder. Såsom villkor för beviljandet synes därför böra föreskrivas skyldighet för vattenfallsstyrelsen dels att vidtaga de åtgärder, såsom uppflyttning av lax, anordnande av laxtrappa, laxodling o. s. v., som kunna visa sig lämpliga efter särskilda undersökningar, dels att utbetala de ersättningar för försämrade eller förstörda fiskemöjligheter på havsfiskets område, som kunna befinnas skäliga efter särskild prövning.

A.

Bättre skydd för laxfisket. Svenska Ostkustfiskarenas Centralförbund har hos Kungl. Maj:t anhållit om utredning angående skydd för fisket vid utbyggande av vattendrag. Lantbruksstyrelsen, till vilken ärendet remitterats, har efter att ha infordrat yttranden i

ärendet från fiskeriintendenterna och fiskeriingenjören i skrivelse till Kungl. Maj:t anfört, att svåra skador uppstått genom olika ingrepp i vattendragen, framför allt på beståndden av lax. Även bestånden av flodvandrande laxöring och sik samt av insjööring och röding påverkas menligt. Enligt lantbruksstyrelsens mening är det skydd, som vattenlagen i sin nuvarande utformning ger fiskeintressena, icke tillräckligt. Ofta är det så, att utbyggandet av ett vattendrag sker i etapper, varvid kanske varje anläggning för sig ej bedömes orsaka så svår skada. En viss menlig inverkan uppstår dock efter varje ingripande, och till slut är ofta nog laxbeståndet så försvagat, att en ytterligare utbyggnad, som i och för sig kan vara ganska obetydlig, kanske helt spolierar det. Enligt företagna undersökningar äro två tredjedelar av laxbeståndet föremål för fångst i havet, och den där fångade laxen härstammar från älvarna, varför förstörandet av laxbeståndet i en älv ej blott har lokalt intresse utan för med sig konsekvenser för fisket inom vidsträckta områden. Om samtliga kraftverksföretag i en älv komme till stånd samtidigt, vore det tänkbart, att den då uppskattade skadan vore av en sådan storleksordning, att företagen ej skulle få vattendomstols medgivande för utförandet. Det må dock framhållas, att även sådana företag, som förorsaka så stora skador, att de ej i vanlig ordning kunna lagligförklaras, kunna komma till utförande efter särskilt medgivande av Konungen, om de bedömas vara av synnerlig betydelse för näringslivet eller eljest ur allmän synpunkt.

I vattenlagen föreskrives, att fiskerimyndigheterna skola beredas tillfälle att avgiva yttrande rörande de olika företagens inverkan på fisket och de åtgärder, som kunna erfordras till skydd för detta. Under senare år ha dock vattendomstolarnas behandling av mål rörande kraftverksbyggen och sjöregleringar börjat först sedan ifrågavarande arbeten redan påbörjats eller rent av slutförts. Till följd härav har det varit omöjligt, att med utgångspunkt från de naturliga förhållandena utreda ett företags inverkan på fisket.

Enligt Lantbruksstyrelsens mening visar det anförda, att fiskets intressen ej i skälig utsträckning kunna bliva tillgodosedda vid kraftverksbyggen och sjöregleringar. Även genom kompensationsåtgärder av olika slag torde det icke vara möjligt att vidmakthålla fiskbeståndden, speciellt gäller detta laxen. I den mån som laxbestånden i älvarna förintas, kommer även laxfisket i havet att undergå en motsvarande försämring. Detta torde medföra, att de fiskare, som tidigare ägnat sig åt laxfiske, måste söka sig andra utkomstmöjligheter. Lantbruksstyrelsen ifrågasätter, att viss ersättning borde lämnas åt dylika fiskare. Det skulle också kunna tänkas, att någon eller några älvar avsattes som reservat för laxen, vilket skulle innebära, att några ingrepp ej finge företagas där, vilket möjligen kunde medföra att den omgivande bygden bleve sämre lottad i fråga om billig elektrisk kraft, men å andra sidan skulle ett värdefullt laxfiske kunna bevaras.

Till sist hemställer Lantbruksstyrelsen om, att Kungl. Maj:t måtte föranstalta om en allsidig utredning rörande ytterligare åtgärder till skydd för fisket vid byggande i vatten och vid vattenregleringar. Vid denna utredning torde förutom fisket även industrin och vattendomstolarna böra bliva representerade.

A.

Ändrad disposition av bensinskattemedel. Stockholms läns och stads hushållningssällskap hade i februari i år erhållit ett belopp på 1.400 kronor för uppförande av en fiskarekoja på Landsort. Efter ansökan har Kungl. Maj:t medgivit, att detta belopp i stället får användas för uppförande av en koja på Krokskär.

På de bensinskattemedel, som sällskapet beviljats under åren 1940/41 — 1944/45 hade ett överskott på 1.135 kronor uppstått. Detta belopp må efter Kungl. Maj:ts medgivande användas till förbättring av Björkbådavikens fiskehamn på Gräsö. *A.*

Fiske med dynamit. Ställdalens—Stora Kumlans fiskevårdsförening har hos Kungl. Maj:t anhållit om tillstånd att för fiskfångst och fiskodlingsverksamhet företaga sprängning med dynamit i Ljustjärn i Ljusnarsbergs socken, Örebro län. I skrivelse till Kungl. Maj:t har Lantbruksstyrelsen anfört, att den icke har något att erinra mot framställningen i fråga, under förutsättning, att fiskevattenägarens tillstånd till sprängningen erhålles. *A.*

Älyngelinplanteringar i Ringsjön. Ringsjöns yrkesfiskareförening har i skrivelse till Lantbruksstyrelsen anhållit om bidrag till täckande av kostnaderna för inplantering av ål och ålyngel i Ringsjön under 1945. Lantbruksstyrelsen har i skrivelse till Kungl .Maj:t framhållit, att uppgången av ålyngel till Ringsjön under de senaste åren av outredda orsaker varit ringa. Genom föreningens försorg hade emellertid omfattande inplanteringar av ål och ålyngel gjorts för att motverka den minskade tillgången på ål i Rönneåns vattensystem. Dessa åtgärder voro ej blott till gagn för föreningens medlemmar, utan även för fiskare i andra delar av Rönneåns vattensystem samt vid kusten. Därför ville Lantbruksstyrelsen föreslå, att Kungl. Maj:t täcktes tilldela ovannämnda förening ett bidrag på 2.000 kronor. *A.*

Anslag till lax- och laxöringsföreningen. Under flera år hade Föreningen för odling av laxfiskar, Malmö, erhållit anslag för sin verksamhet, vilken bl. a. innefattade upphjälpande av laxbestånden i skilda delar av södra Sverige. Sedan denna förening upphört, har i dess ställe Svenska lax- och laxöringsföreningen bildats. Redan under år 1943 hade Direktör Ph. Wolf i Malmö på egen bekostnad och av ideellt intresse för saken igångsatt försök i Kävlingeåns vattensystem i syfte att återställa det laxöringsbestånd, som en gång funnits där, samt att nyskapa sådana bestånd i lämpliga vatten. Det ansågs emellertid, att dessa försök borde utsträckas jämväl till andra vattensystem. Dessa åtgärder skulle dock i så fall bliva så omfattande och så kostsamma, att det knappast vore möjligt för en privatperson att ensam svara för dem. I samråd med fiskeriintendent Olofsson och andra intresserade personer bildades därför Svenska lax- och laxöringsföreningen u. p. a., vilken syftar till att åstadkomma rikt givande fiskevatten med bestånd av lax och laxöring. Föreningen har hos Kungl. Maj:t anhållit om anslag för sin verksamhet, och Lantbruksstyrelsen har i skrivelse hemställt, att Kungl. Maj:t måtte anslå ett belopp på 9.000 kronor för år 1945 för föreningens verksamhet. *A.*

Fiskmästare

sökes av Indalsälvens Regleringsförening med tillträde snarast möjligt såsom föreståndare för planerad större avelsfiskodling samt innan denna iordningställts för arbeten med provfisken i norra Jämtland.

Ansökan åtföljd av styrkt meritförteckning samt uppgift om löneanspråk och tidigaste tillträdesdag ställes till

Indalsälvens Regleringsförening,
Mästersamuelsgatan 4,
STOCKHOLM.

Inplanteringskräftor

För inplanteringsändamål försäljas kräftor, under 9 cm. längd, från pestfritt vatten i Örebro län.

Örebro läns Hushållningssällskaps Fiskerinämnd

adr. Carlslund. Box 2435, Örebro. T. 42007

SVENSK FISKERI TIDSKRIFT

Prenumerationspris 5:— kr. pr år (inkl. medlemsavgift i Svenska Fiskevårdsförbundet). I Finland 75 mark. Lösnummerpris 60 öre. Prenumeration å alla postkontor i Skandinavien eller direkt från tidskriftens expedition, Box 378, Sthlm 1. Tel. 10 00 47. Postgiro 90492.
Redaktionens postadress: *Dannemora.* Telefon 1 08.
Ombudsmannens adress: *Drottningholm.* Telefon 84.

FINBRUKENS

mjukpappersprodukter

Servietter *Näsdukar*
Dukar *Lakan*
Handdukar *Hushållsrullar*

Numera oumbärliga i hemmet och vid utflykter

Kallvalsat bandjärn

i stället för

metall och bleckplåt

Vi leverera kallvalsat bandjärn lämpligt för rationell masstillverkning av de mest olikartade detaljer genom stansning, bockning eller pressning och som visat sig vara ett fullgott utbytesmaterial för koppar, mässing, aluminium och bleckplåt. — *Snabba leveranser.*

HJ. EDWARDS & Co. A.-B. — Göteborg

St. Badhusgatan 20. Tel. 11 06 56, 11 55 27, 11 55 28

Nu inkommit Nätslingor av 1:ma egypt. bomullsgarn. Licens å fina fisknät.

	Garn-nr	Varv pr aln	Maskstolpe m/m	Djuplek fot	Längd mtr	Licens-vikt gr		Garn-nr	Varv pr aln	Maskstolpe m/m	Djuplek fot	Längd mtr	Licens-vikt gr
Braxen	60/6	8	75	6	60	125	Gädda	60/6	12	50	6	60	185
Torsk	60/6	9	65	6	60	140	D:o	60/6	12	50	10	60	300
Flundra	60/6	10	60	6	60	155	Abborre	80/6	14	42	5	60	140
Sik	60/6	11	55	6 ½	60	185	D:o	80/6	15	40	5	60	150
Gös	60/6	11	55	12	60	330	Leverans nu omgående. Reservation för slutsålt.						

Notslingor av 12/6 12/9 12/12 12/15 20/9 1:ma bomullsgarn mot licens å grova nät.

	12	13	14	16	19	24	28	36	38	40	varvs
12/9	8:80	8:90	9:—	9:10	9:25	9:30	9:45	10:—	10:25	10:70	

Gösslingor av 80/6 11 varv pr aln 20 fot djupa 72 mtr långa äro inkomna. Sänd in licens å fina nät.

LUNDGRENS FISKREDSKAPS FABRIK, Storkyrkobrinken 12, Stockholm. Tel. 102122

Svenska Insjöfiskarenas Försäljningsförening u. p. a.

(Insjöfiskarena, Stockholm)
Tel. 20 03 16, 11 93 16 Partifiskhallen, Vintervägen 19—21, STOCKHOLM Postgiro 156860

Arjeplogs Fiskförsäljningsförening u. p. a.

(Insjöfiskarena, Arjeplog)
Tel. 1 15 ARJEPLOG Postgiro 60203

Eskilstunaortens Fiskförsäljningsförening u. p. a.

(Insjöfiskarena, Eskilstuna)
Tel. 30150, 34887 Centralsaluhallen, ESKILSTUNA Postgiro 170506
Tel. 35278 Ekvallsgatan 1—3, ESKILSTUNA Postgiro 170506

Uppsala Läns Insjöfiskares Försäljningsförening u. p. a.

(Insjöfiskarena, Enköping)
Tel. 2 70, 2 71 Källgatan 7, ENKÖPING Postgiro 174885
Tel. 8 10 Torggatan 20, ENKÖPING Postgiro 174885

Västmanlands Läns Fiskförsäljningsförening u. p. a.

(Insjöfiskarena, Västerås)
Tel. 339 83 Saluhallen, VÄSTERÅS Postgiro 270185
(Insjöfiskarena, Köping)
Tel. 8 54 Saluhallen, KÖPING Tel. 8 54

Ovanstående föreningar uppköpa, förmedla och försälja all slags fisk.

CARLINUM SPECIAL

skyddar effektivt Edert fiskegarn mot röta

Begär vår broschyr med prisuppgift och närmare beskrivning

AKTIEBOLAGET JOH. OHLSSONS TEKN. FABRIK
Tel. 25 68 81 STOCKHOLM Tel. 25 68 82